

FĂT-FRUMOS MĂZĂREAN

Bunica, în fiecare sară, spune o poveste nepoților. E aceeași poveste, foarte frumoasă poveste, povestea cu împăratul Măzărean. În fiecare sară cei trei țânci, doi băieți și o fetiță, după ce se întorc de la masă, se cuibăresc în paturi și încep să se roage cu glasuri dulci și subțirele:

— Bunică, spune povestea.

Bătrâna întrebă cu mirare prefăcută:

— Care poveste?

— Povestea cu împăratul Măzărean.

— Apoi, nu v-am spus-o ș-asară?

— Ne-ai spus-o, dar noi am uitat-o, bunicuță. Spune-ne povestea cu împăratul Măzărean.

— V-am spus-o ș-alaltăsară și-n toate serile de când s-a făcut iarnă.

— Da, bunică, dar tare te rugăm, mai spune-ne-o o dată!

Toți trei își îndreaptă spre ea ciorile umede ale ochilor. Numai în cămășuici, în așternuturi, încep a sălta cu mânilor și cu picioarele ca niște ursișori albi și s-așează în jurul ei. Lucirea lămpii liniștite pe pletele bălai, deodată se răsfrânge în privirile obosite ale bătrânei.

Cu firisoare de aur în pupila mărită, fixată atent și serios de nepoței, bunica începe, parcă și-ar aduce aminte de ceva de demult.

— Să vă spun. A fost odată, cine știe când, în vremea veche, un boier sărac... Și boierul acela avea un fecior...

— Bunică – o întrerupse nepoțelul cel mai mare, Niculăieș – mi se pare că ai uitat să spui că pe vremea aceea se potcovea purecele cu nouăzeci și nouă de oca de fier la un picior...

— Și se suia în slava cerului, și i se părea că-i ușor... adăugă mezinul, Sandu.

— Da. Și boierul acela avea un fecior... Și-acu, într-o zi, când s-a făcut feciorul mare, s-a înfățișat la babacă-su și i-a spus așa: Tătucă! noi suntem singuri pe lume. Eu mamă n-am și lângă dumneata am stat destul.

Trebuie să mă duc în lume după noroc. Așa i-a spus. Și bătrânul i-a răspuns: Bine, du-te. Iaca, eu îți dau un cal și armele mele din tinereță și binecuvântarea mea... Și i-a dat armele și calul, și l-a binecuvântat... și s-a dus feciorul.

— L-a binecuvântat... zice pe gânduri, ca un ecou, fetița.

— Bunică, harnasarul, eu știu că era alb... observă Niculăieș...

— Alb?

— Da. Așa spuneai mata, că era alb... Și când a plecat feciorul, și-a luat cușma din cap și a sărutat mâna bătrânului. Trebuie să spui tot, bunică, așa precum s-a întâmplat.

— Se-nțelege, se-nțelege. I-a sărutat mâna și s-a dus...

— Dar de ce s-a dus? întreabă deodată gros Sandu. Nu-i era frică să umble singur prin lume?

— Nu-i era frică, îi răspunse cu hotărâre Niculăieș. Măzărean era viteaz. Chiar a și ajuns împărat.

— Se-nțelege. Văd că știți povestea.

Lucia, fetița, intervine hotărât și repede:

— Zău că n-o știu, bunicuță. Spune-ne cum a ajuns Măzărean la sfânta Vineri...

Bunicuța, cu glas moale, supraveghindu-se să nu mai uite nimic, urmează povestea, cu întâlnirile minunate, cu vulturul, cu știuca, cu furnica... Ajunge la sfânta Vineri...

— Aici este o cățea cu dinții de fier și măselele de oțel, o întrerupse cu oarecare grijă Niculăieș.

Bunicăi i-i somn. Toată ziua a umblat robotind prin gospodărie și acuma ochii i se umbresc în răstimpuri. Se razimă încet

de perna de părete. Pleoapele-i cad ca-ntr-un fulger și se ridică domol, grele.

— Da. Bate el la ușă și sfânta Vineri întreabă: Cine-i? Om pământean? Dacă ești om bun, intră; dacă nu, du-te; că am o cățea cu dinții de fier și cu măselele de oțel, te face mii de fărâme... Om bun, om bun, sfânta Vineri...

De atâtea ori ți-am spus să-mi aduci lemne uscate... Nu vrea să ardă focul. Sunteți niște leneși; numai la mâncare și la somn vă gândiți...

— Bunică! bunică! strigă copiii scandalizați; nu dormi, bunică, spune povestea!

— Aha, da! ce? povestea? cine? care poveste?

— Povestea cu împăratul Măzărean, bunică! A ajuns la sfânta Vineri. L-a primit?

— Se-nțelege că l-a primit și l-a găzduit frumos și l-a întrebat de ce umblă prin lume.

Niculăieș se saltă și sugerează:

— Dar mâna sfintei Vineri i-a sărutat-o?

— I-a sărutat-o. Și i-a spus așa: Eu sunt flăcău pribeag și umblu prin lume după noroc... Și norocul meu l-am visat într-o noapte, și se făcea că-i o fecioară în împărăția de la Marea Albastră... N-ai putea să-mi arăți, maică Vinere, drumul la Marea Albastră?...

— Da, fecior de Măzărean, drumul spre Marea Albastră-i drum cotit spre răsărit... Du-te înainte până la sfânta Duminică... Și a pornit Măzărean înainte...

— Întâi i-a sărutat mâna, stăruiește neînduplecat, Niculăieș.

— Da. Și-a pornit înainte, către sfânta Duminică. Și-a mers, și-a mers...

Și-a mers înainte... Și-a mers...

— Care găină neagră? Am căutat-o. Nu era cu ou. Nu era.

— Bunică! bunică! țipă iar copiii.

— Ce-i, dragii bunicăi? răsare bătrâna, cu ochii bătuți de văluri fumurii.

— Bunică, strigă Niculăieș, ieri am ajuns mai departe. Am trecut de sfânta Duminică ș-am ajuns la împărăție... Acu văd eu că nu mai ajungem la sfârșit!

Bunica zâmbește:

— Mi-i somn. Sunt trudită. Vă spun povestea mâne-sară.

Și mângâie creștetul auriu al lui Niculăieș, favoritul ei.

— Da, bunicuță. Da'împărăția ceea pe unde a fost Măzărean acu' mai este?

— Nu, nu mai este.

— Nici Măzărean nu mai trăiește, nici împăratul de la Marea Albastră. Așa-i, bunică?

— Nu mai trăiesc. Au murit.

— Dar împărăția și cetățile?

— Împărăția și cetățile s-au risipit. Acuma pe-acolo-i pustie. Nu-i nici apă, nici pom. Numai năsip cât vezi cu ochii. Nu se mai cunoaște nimica.

— Numai mata ai rămas de-atuncea, bunicuță, și-ți aduci aminte de Făt-Frumos Măzărean...

— Da, da...

Și bunica zâmbește trist portretului ei din tinereță, atârnat pe părete, în umbră, drept în față, și luminat ușor de zbaterile focului...

— Numai eu am rămas de-atuncea și-mi aduc aminte...